

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจิตลักษณะ คือ เจตคติต่อการเป็นตำรวจ และค่านิยมในการทำงาน กับพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมุกดาหาร กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรที่จะใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร
2. ประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และเทศบาลอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบกำหนดจำนวน (Quota Random Sampling) ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สังกัดตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมุกดาหาร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตเทศบาลเท่านั้นโดยเก็บจากประชากรทั้งหมด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสังกัดตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนประชากรทั้งหมด 80 คน เก็บข้อมูลได้ จำนวน 76 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสังกัดตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 47

คน เก็บได้ จำนวน 43 คน

ในส่วนของผู้ประชาชน ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและเทศบาลอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการกำหนดจำนวน (Quota Random Sampling) โดยการแบ่งตามเขตตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สังกัดตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งมีการแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจภายในเขตเทศบาลออกเป็น 4 เขต โดยวิธีการกำหนดจำนวน (Quota sampling) เขตละ 25 คน เท่ากับจังหวัดละ 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ แบ่งออก 4 ตอน ดังนี้ คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ อายุราชการ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส สถานที่พักอาศัย

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการเป็นตำรวจ เป็นแบบวัดเจตคติของ การุณย์ สุตยสรณาคม (2538) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน และพิชบาเยน (Ajzen and Fishbein, 1980) และใช้ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น ในส่วนที่วัดเจตคติทางตรงของการเป็นตำรวจมีลักษณะเป็นมาตรจำแนกความหมาย จำนวน 13 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.69

ตอนที่ 3 แบบวัดค่านิยมในการทำงาน แบบวัดนี้ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2533) ได้สร้างขึ้น แบบวัดนี้มิได้วัดพฤติกรรมของผู้ตอบ แต่เป็นแบบวัดการเห็นคุณค่าของการทำงาน ข้อความในแบบวัดเป็นประโยคประกอบด้วยมาตร 6 ระดับ รวมเป็น 25 ข้อความ และผู้วิจัยได้นำไปหาค่าความเที่ยงในกลุ่มตำรวจ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.74 และจำนวนข้อความ

คงเหลือ 22 ข้อความ

ตอนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์งานป้องกันปราบปรามตามที่กรมตำรวจกำหนดและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสายตรวจ (Focus group) จำนวน 23 ข้อความ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 และข้อความที่ถามถึงอุปสรรคสำคัญที่สุดในการทำงานของตำรวจสายตรวจ อีก 1 ข้อความ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ประชาชน แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ของประชาชนต่อโครงการโรงพักของเรา ซึ่งผู้วิจัยและ ร.ต.อ.สมโภชน์ ประจิตร สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการโรงพักของเราของกรมตำรวจ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ 1.ทราบหรือไม่ทราบว่าขณะนี้มีการปรับปรุงสถานีตำรวจให้เป็น "โรงพักของเรา" 2.เข้าใจว่า "โรงพักของเรา" เป็นโครงการที่เน้นความสำคัญในเรื่องใด 3.เข้าใจว่าการพัฒนา "โรงพักของเรา" นั้นเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลใดมากที่สุด 4.เข้าใจว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรจากโครงการ "โรงพักของเรา"

ตอนที่ 3 แบบวัดเจตคติของประชาชนต่อตำรวจ โดยได้นำเอาแบบวัดเจตคติต่อการเป็นตำรวจของ การ์มีย์ สูดยสรณาคม (2538) ดังกล่าวแล้ว มีลักษณะเป็นมาตราจำแนกความหมาย จำนวน 13 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.69

ตอนที่ 4 แบบวัดความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ มีความหมายดังนี้

- 4 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก
- 2 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์งานป้องกันปราบปรามตามที่กรมตำรวจกำหนดและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสายตรวจ (Focus group) จำนวน 20 ข้อความ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 และมีคำถามข้อดี และข้อที่ควรปรับปรุงการทำงานของตำรวจสายตรวจ

การสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัด 2 ชุด คือ แบบวัดพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจ และแบบวัดความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบวัดพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์งานป้องกันปราบปราม(งานสายตรวจ)ตามที่กรมตำรวจกำหนด และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสายตรวจ จำนวน 3 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ด้านคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานสายตรวจ

คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

1. ต้องเป็นผู้มีวินัย ปฏิบัติตามนโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด
2. ต้องมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับงานสายตรวจ
3. ต้องมีความอดทน ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจ
4. ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้วิทยุสื่อสาร อาวุธปืน ศิลปการต่อสู้ การขับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ในการระงับเหตุ
5. ต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ
6. ต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น
7. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชน
8. มีใจรักในด้านงานสายตรวจ

คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานสายตรวจ

1. ต้องมีการเตรียมการปฏิบัติงานสายตรวจก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง
2. เมื่อได้รับแจ้งเหตุสามารถไปถึงจุดที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อความดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่มี

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสายตรวจ เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา (Content validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และนำมาตั้งเป็นข้อคำถามได้จำนวน 41 ข้อ โดยใช้มาตรวัด 6 ระดับ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach และผู้วิจัยได้เลือกข้อความที่มีค่า Item Total Correlations ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป คงเหลือข้อคำถาม จำนวน 23 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 พิสัย เท่ากับ 23-128

แบบวัดความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์งานป้องกันปราบปราม(งานสายตรวจ)ตามที่กรมตำรวจกำหนดและประชาชน จำนวน 3 คน โดยแบ่งออกตามคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานสายตรวจ เช่นเดียวกับการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อความดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสายตรวจ เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา (Content validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และนำมาตั้งเป็นข้อคำถามได้จำนวน 24 ข้อความ โดยใช้มาตรวัด 4 ระดับ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach คงเหลือข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 พิสัย เท่ากับ 20-80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตำรวจสายตรวจ

ผู้วิจัยได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย นำเสนอผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น และผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองมุกดาหาร เพื่อขอความ

ร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยและคณะชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบและรื้อรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคืนในวันเดียวกัน โดยในจังหวัดมุกดาหาร ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 7-10 สิงหาคม 2539 และใน จังหวัดขอนแก่น ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 11-13 สิงหาคม 2539

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของผู้บริหารที่ตำรวจสายตรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น จำนวน 80 คน ได้รับคืน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0 และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 47 คน ได้รับคืน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5

กลุ่มประชาชน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของผู้ประชาชน ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 6 คน โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงและฝึกนักศึกษา ให้เข้าใจในการสัมภาษณ์ และนักศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนโดยการสัมภาษณ์ ในเขตเทศบาลอำเภอเมืองมุกดาหาร ในวันที่ 7-10 สิงหาคม 2539 และเทศบาลนครขอนแก่น ในวันที่ 11-13 สิงหาคม 2539 จำนวนจังหวัดละ 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistic Package for the Social Science) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะบุคคล คำนวณเป็นร้อยละ
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเป็นตำรวจ และค่านิยมในการทำงาน กับพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมุกดาหาร ที่มีพฤติกรรมการทำงานเหมาะสมกับไม่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t-test)
3. การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการทำงานเหมาะสมและไม่เหมาะสม โดยหาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการทำงาน และผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ค่าเฉลี่ยขึ้นไปถือว่ามีความประพฤติการทำงานที่เหมาะสม
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเป็นตำรวจ ค่านิยมในการทำงานกับพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมุกดาหาร

โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานของตำรวจสายตรวจจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมุกดาหาร โดยการวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t-test)

6. เปรียบเทียบเจตคติของประชาชนต่อตำรวจ ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมุกดาหาร โดยการวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t-test)